

Kaisa Juuso ps

Kirjallinen kysymys vesihuoltoverkostojen saneeraustoiminnan kattamisesta ja korjausvelan lyhentämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomalaisen vesihuollon investointitarve on suuri. Vesihuollon merkittävimpiä haasteita on infrastruktuurin ikääntyminen ja korjausvelka. Tämä on näkynyt vesihuoltolaitoksen asiakkaille mm. vedentoimituksen keskeytymiseen johtaneina putkirikkoina. Vesilaitosyhdistys on julkaissut 10.9.2020 selvityksen Vesihuollon investointitarpeet vuoteen 2040. Selvityksen tuloksena arvio vuotuisesta kokonaisinvestointitarpeesta vuoteen 2040 asti on 777 milj. euroa/vuosi. Kokonaisinvestointitarpeen arvioitiin lähes kaksinkertaistuvan nykytilanteeseen nähden. Vesilaitosyhdistyksen selvityksessä investointitarpeen todettiin painottuvan voimakkaasti vesihuoltoverkostojen saneeraamiseen, sillä verkosto-omaisuus kattaa n. 80 % koko vesihuolto-omaisuuden arvosta. Verkostosaneerauksien osuus vastaa n. 60 %:a kokonaisinvestointitarpeesta.

Vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaan valtio voi tukea kunnallisten vesilaitosten saneerausrakentamista. Saneerausrakentaminen olisi koronaelvyttämistä ja samalla varmistaisi elintärkeän vesihuollon toimintaa nyt ja pitkälle tulevaisuuteen. Samalla valtion tuki varmistaisi sitä, että vesihuoltoyhtiöille ja vesiosuuskunnille ei synny tarvetta ryhtyä myymään osuuksiaan ulkopuolisille esim. kansainvälisille toimijoille, jotka omistuksen kautta pääsisivät hyödyntämään ja kaupallistamaan Suomen pohjavesivarantoja.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 28/2018 vp hallituksen esitykseen HE 123/2018 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019 ja hallituksen esitykseen HE 232/2018 vp eduskunnalle vuoden 2019 talousarvioesityksen (HE 123/2018 vp) täydentämisestä todetaan seuraavasti:

"Valiokunta kiinnittää huomiota kuntien vesihuolto- ja ympäristöhankkeisiin, joihin ei ole enää viime vuosina varattu valtion avustusta kevään 2014 kehyspäättöksen Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2015—2018 VNS 4/2014 vp mukaisesti. Valtion tuella voitiin vaikuttaa ratkaisevasti kokonaistaloudellisesti järkevien hankkeiden käynnistymiseen, ja tuen poistuminen voi vaikuttaa siten epäedullisesti vesihuollon alueelliseen kehitykseen. Valiokunta katsoo, että valtion osittainen tukirahoitus alueellisille vesihuoltohankkeille olisi edelleen tarpeellista erityisesti alueilla, joissa väestö kasvaa tai teollisuuden tarpeet lisääntyvät. (...) Erityisen tärkeää on jatkosakin varmistaa vesihuoltolaitosten omistuspohjan säilyminen kotimaassa. Tulevaisuudessa puh-taan veden arvo tulee väistämättä nousemaan, jolloin myös kansainvälinen kiinnostus sitä koh-taan kasvaa entisestään."

Kirjallinen kysymys KK 347/2021 vp

Valtiovarainvaliokunta pitää edellä siteeratussa lausunnossaan tärkeänä Suomen vesihuoltolaitosten omistuksen säilymistä suomalaisilla. Sama tavoite nousi keskeisenä esille vuonna 2020 eduskuntakäsittelyssä olleella kansalaisaloitteella KAA 2/2020 vp Vesi on meidän — kansalaisaloite vesihuollon yksityistämisen estämiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus suunnata EU:n elvytystukipaketista rahaa vesihuoltolaitoksille vesihuoltoverkostojen korjausvelan lyhentämiseen?

Helsingissä 1.6.2021

Kaisa Juuso ps